

проведення відповідних структурних реформ щодо вирішення зазначених вище ключових проблеми у найближчій перспективі з боку уряду та бізнесу.

Література:

1. Статистичний збірник «Національні рахунки України за 2015 рік» / Державна служба статистики України; за ред. І.М. Нікітіної. – К., 2017. – С. 53-54 [Електронний ресурс] – Доступно з: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Статистичний збірник «Національні рахунки України за 2009 рік» / Державний комітет статистики України; за ред. І.М. Нікітіної. – К., 2011. – С. 42. [Електронний ресурс] – Доступно з: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році». – К.: НІСД, 2017. – С. 604-612. [Електронний ресурс] – Доступно з: <http://www.niss.gov.ua/>
4. «Європа 2020» Стратегія для розумного, сталого та всеохоплюючого зростання. Повідомлення Комісії / Європейська Комісія – Брюссель, 2010. – 34 с. [Електронний ресурс] – Доступно з: <http://www.old.minjust.gov.ua/file/31493.doc>
5. Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року. Проект. Версія 05.12.2016 [Електронний ресурс] – Доступно з: http://www.ua.undp.org/.../SD%20Project_Ukraine_version%203

Попова В. Д., к.е.н., доцент,

Кузь В. І., к.е.н.,

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

ІНФОРМАЦІЯ ЯК БАЗОВИЙ РЕСУРС В ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ НОВОГО ТИПУ

В умовах становлення та розвитку інформаційного суспільства, динамічних змін в системі інформаційної економіки для будь-якого економічного суб'єкта, який функціонує в економічних системах різних рівнів важливе значення має визначення та спостереження за інформаційними потребами і запитами інших суб'єктів економічних відносин. Будь-який економічний суб'єкт є одночасно продуцентом і споживачем інформації. Володіння управлінським персоналом необхідними даними про об'єкти, процеси і явища дозволяє досягти економічного успіху та отримати конкурентні переваги, що підвищує значення інформації як фактору виробництва. Головним чинником суспільних змін стає виробництво й використання інформації; теоретичне знання як вища цінність і основний товар стає чинником формування нової соціальної структури суспільства, а також нових моделей керування [1, с. 5].

В умовах розвитку інформаційного суспільства суб'єкти економічних відносин при прийнятті управлінських рішень стикаються із ситуацією полегшеного та оперативного доступу до інформації. Інформаційне або постіндустріальне суспільство – така фаза («хвиля») у розвитку цивілізації, коли головними продуктами виробництва стають не речі й енергія, а інформація та знання [1, с. 4]. Інформаційна конструкція економічної системи базується на причинно-наслідкових зв'язках між інформацією та знаннями: інформація є джерелом знань, проте практичне застосування знань потребує додаткових обсягів інформації. Інформація та знання

продукують розширення меж господарських процесів, нові форми і види підприємницької діяльності, лежать в основі побудови економіки нового типу. Концепція інформаційної економіки включає в себе фундаментальне визначення інформаційного суспільства як системи зв'язків і відносин між індивідами, що утворюється в процесі обміну інформацією з приводу соціальної та економічної діяльності, а також інформаційної економіки як системи суспільних відносин, де інформація та знання є основним виробничим ресурсом [2, с. 41].

Розвиток інформаційної економіки базується на наступних твердженнях: суб'єкти економічних відносин мають доступ та можливість оперативного оброблення даних, які становлять інформаційний інтерес; поряд з цим, вони приймають управлінські рішення в умовах браку релевантної інформації або ж стикаються із бар'єрами, пов'язаними із відсутністю необхідних знань і розуміння окремих явищ та аспектів економічного життя; вивчення інформаційних запитів та потреб суб'єктів економічних відносин сприяє ефективному веденню бізнесу; інформація та знання набувають все більшої ваги як фактори виробництва, виконують в окремих випадках функції капіталу; простежується ідентифікація суб'єктів підприємницької діяльності, головною метою яких є збір, аналіз та надання інформації про погоджені об'єкти, явища та процеси.

Інформаційна економіка визначає приналежність будь-якому економічному суб'єкту функцій власності на інформацію та знання. Крім цього саме дані фактори виробництва визначають головні аспекти ефективного управління.

Ключовими твердженнями при дослідженні економічної поведінки суб'єктів економічних відносин є: дії економічного суб'єкта базуються на використанні ним факторів виробництва (ресурсів); вагоме значення в наборі ресурсів, що використовуються займає інформація; поведінка суб'єкта економічних відносин реалізується відповідно до визначних економічних інтересів та поставлених цілей; дії економічного суб'єкта не завжди носять раціональний характер з економічної точки зору, що можна пояснити поставленими альтруїстичними цілями, браком необхідної релевантної інформації або ж оперуванням недостовірними даними; альтруїстична поведінка в більшості випадків підпорядкована економічним цілям – отримання конкурентних переваг та вигод; економічній поведінці суб'єкта економічних відносин притаманна значна кількість альтернатив при прийнятті управлінських рішень тощо.

Отже, поведінка економічного суб'єкта в першу чергу базується на володінні ресурсами. Комбінації ресурсів задля досягнення певних цілей різняться, проте в умовах розвитку інформаційного суспільства, вагомого значення набувають інформація та знання (можливість ефективною інтерпретації даних).

Задоволення потреб суб'єктів економічних відносин, досягнення ними поставлених цілей реалізується в ході прийняття ефективних управлінських рішень. В даному процесі важливе значення відіграє інформаційне забезпечення. Якщо предметом інформаційних запитів суб'єктів виступає фінансово-господарська діяльність економічних одиниць мікрорівня, то основним джерелом даних є система бухгалтерського обліку, яка продукує не тільки фінансову, але й нефінансову інформацію. В цілях підвищення інформативності системи бухгалтерського обліку можлива ідентифікація відповідних підсистем: податкового обліку, управлінського обліку, стратегічного обліку тощо. Головним продуцентом інформації макrorівня є спеціалізовані органи державного управління або ж приватні компанії. У першому випадку систематизується інформація за певними критеріями та ознаками із макrorівня, тобто дані бухгалтерського обліку окремих суб'єктів економічних відносин. Спеціалізовані приватні структури систематизують інформацію про певні

об'єкти та явища, які становлять для них підприємницький інтерес, тобто інформація є для них кінцевим продуктом, а процес збору та оброблення – виробництвом інформаційного продукту. Для таких підприємницьких структур домінантним фактором виробництва є інформація та знання, що робить їх посередниками між виробниками і споживачами, між домогосподарствами і власниками матеріальних виробничих ресурсів.

Розвиток інформаційного суспільства активно впливає на появу якісно нових підприємницьких структур базисним ресурсом для яких є інформація і знання (інформаційно-консультаційні посередники), які в перспективі забезпечують можливість володіння та управління іншими традиційними факторами виробництва. Суб'єкти економічних відносин вдаються до послуг інформаційних посередників за умови неможливості самостійного збору, опрацювання необхідних даних, у зв'язку із відсутністю професійних компетенцій з їх оброблення та розуміючи, що володіння інформацією надає їм конкурентні переваги перед іншими економічними суб'єктами. Інформаційно-консультаційні посередники можуть виконувати не тільки обслуговуючу функцію певного сегменту економічної системи, але й виступати продуцентом нових ідей, які ляжуть в основу виробництва нових видів продукції тощо.

Отже, в умовах розвитку інформаційної економіки першочерговим завданням виступає ідентифікація інформаційних потреб та запитів суб'єктів економічних відносин. Важливим аспектом при побудові інформаційної конструкції окремого економічного індивіда (групи економічних суб'єктів) є ідентифікація його економічної поведінки, в основі якої можуть бути закладені як егоїстичні так і альтруїстичні цілі та інтереси. Структурні зміни в економічній системі забезпечують появу якісно нових господарських одиниць, основною метою діяльності яких є збір, опрацювання та реалізація інформації, яка в інформаційному суспільстві набуває додаткової ваги як фактора виробництва. Інформація в постіндустріальному суспільстві є окремим чітко вираженим ресурсом, який дозволяє в ході провадження господарської діяльності набути прав власності ще й на інші ресурси з матеріальними ознаками.

Література:

1. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості. – К., НІСД, 2010. – 29 с.
2. Дубиківський С.Л. Теорія інформаційної економіки та розвиток інформаційної економіки в Україні / С.Л. Дубиківський // Вчені записки Університету «КРОК». Серія: Економічна теорія. – 2013. – Вип. 34. – С. 37-43.

**Radionov Yu. D., Candidate of Economic Sciences,
Head of the Department,
Accounting Chamber of Ukraine
Kyiv, Ukraine**

INSTITUTIONAL TRANSFORMATION IS A PREREQUISITE FOR ECONOMIC GROWTH

In the period of transformational change, there is a need to rethink the role of economic, social and legal institutions in carrying out social and economic reforms. As argued by the founder of traditional institutionalism, American economist Thorstein Veblen: «institutes –